

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...



Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, γεια σου.

Η κουβεντούλα μας καλά κρατάει και οι καιροί περνάνε και μεις μιλάμε για το χθες, την ιστορία της Παροικίας όπως τη ζήσαμε και όσα ζήσαμε. Ξέρεις κάτι που έζησες, δεν είδες αυτό είναι σαν να μην υπάρχει. Είναι τόσο σημαντικό κάτι που έζησες εσύ ο ίδιος, κάτι που είδες, που σε άγγιξε. Μικρός έζησα πολιτικές ανωμαλίες κι εκτροπές κι ανατροπές, αλλά δεν μου έμειναν αναμνήσεις, δεν τις κατάλαβα, δεν τις κατόνοσα. Εκείνο που μου έμεινε από την εκστρατεία της Μικράς Ασίας ήταν μόνο κάτι γράμματα του πατέρα μου γεμάτα τρυφερότητα και νοσταλγία στη μάνα μου, που βρήκα αργότερα, σαν παλιό παραμύθι, με τόσο που άκουσα για την τραγική εκείνη περίοδο.

Θυμάμαι μόνο τη διχαστική διαφορά του Βασιλιά και Βενιζέλου που ξέφταγε σιγά-σιγά κι έμεναν κατι σατιρικά ψευδοτραγουδάκια. Θυμάμαι όμως και την ΕΟΝ του Μεταξά, με τις μπλέ στολές και τις άσπρες γραβάτες και την ΕΠΟΝ με τις ελπιδοφόρες συζητήσεις και τα οράματα. Και έζησα, παιδί ακόμα, το φόβο και την στέρψη, την πείνα και την εξαθλίωση της κατοχής.

Μια ανώμαλη κατάσταση εδώ ήταν -βασικά - για όλους ο ερχομός μας. Όλα διαφορετικά, όλα αλλιώτικα μέχρι το πρώτο μεροκάματο, το πρώτο φακελάκι. Υπάρχει όμως κι ένα ανώμαλο ξεκίνημα που είναι ένα κεφάλαιο ολόκληρο στον ξενιτεμό μας.

Μπορεί να μην το ζήσαμε όλοι μα είναι ένα κεφάλαιο στην ιστορία του Ελληνισμού και όχι μόνο, της μετανάστευσης στην Αυστραλία. Δεν το ζήσαμε, ούτε εσύ ούτε εγώ, κι ίσως γι' αυτό δεν το συζητήσαμε ακόμα. Μα είναι τόσο σημαντικό που θα πρέπει να το να φέρουμε στις αναμνήσεις μας.

Σίγουρα έχουμε όλοι ακούσει ιστορίες από τον πρώτο καιρό στην Μπονεγκίλα! Το ξεκίνημα, φίλε μου, ο πρώτος σταθμός. Στρατώνες αυτό το ξεκίνημα(!) ...το καλωσόρισμα θέλω να πώ, στην ξενιτιά που ήταν σαν στρατιωτική μετακίνηση.... «...τα σπίτια είναι χαμηλά σαν ερημοί στρατώνες...» λέει εκείνο το τραγούδι της Μπέλλου, ένα από τα ωραιότερα λαϊκά μας τραγούδια. Ναι, έρημοι στρατώνες ήταν το Κέντρο Υποδοχής των μεταναστών που ερχόντουσαν χιλιάδες από την Ευρώπη εκείνο τον καιρό.

Και έχουμε ακούσει για τις συνθήκες διαβίωσης. Χωριστά οι άντρες, συσσίτια, αποστολές για εργασία, μόνες γυναίκες και τα παιδιά μέχρι που ξέφυγαν σιγά - σιγά κι ανάκρουφα όλοι για τους κατοικημένους τόπους, για όπου είχαν κάποιο γνωστό να ακουμπήσουν. Και οι «μπαράκς» πολύ πρόχειρα χωρισμένες για τις οικογένειες. Όπως είπαμε, δεν έχουμε προσωπικές αναμνήσεις, θα ήθελα κάποιος



απ' αυτούς που πέρασαν από την Μπονεγκίλα να μας γράψει κάποιες εμπειρίες του. Αξιόθηκα να επισκεφθώ το μέρος με εκδρομή Συλλόγου μετά από χρόνια.

«Ερημοί στρατώνες πλέον... τα καλοκαίρια μας μικρά κι ατέλειωτοι οι χειμώνες.... Σαν κατακλείδα, σαν πάθημα και μάθημα, σαν πείρα και ανάμνηση από την πορεία μας στη ζωή εζησαμε και τους χειμώνες ζεστούς στα δικά μας σπίτια και τα παιδιά μας δεν έζησαν τα δικά μας δύσκολα χρόνια.

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Συναντηθήκαμε εκεί στην αγανάκτηση!
Με το Θεό, με τις Ιδέες, με τον άνθρωπο.

Εκεί στο βράχο τον ανταριασμένο,
Στην αδικία και στην καταπίεση.

Παλέψαμε γυμνοί μες στ' αλατόνερο
Με τ' άγριο κύμα για τη βάρκα.

Το σαρκίο μας και το φορτίο μας.
Κι ήταν μεγάλο και πολύτιμο φορτίο...

Ιδανικά κι αισθήματα

Και όνειρα και πόθοι

Κι ελπίδες και δικαίωμα !

Παλέψαμε σκληρά, δεν γονατίσαμε,
Δεν κάναμε σταυρούς, δεν θυμιατίσαμε
Μόνο φωνάξαμε, επικαλεστήκαμε

Δικαιοσύνη, μάνα ιδέα πρόφτασε!

Δεν ήρθε ούτε αυτή.

Κι ως στρίψαμε τον κάβο τον τραχύ της αγανάκτησης

Στου ήλιου το χαμόγελο λουστήκαμε.

Το πήραμε σαν πληρωμή και σαν αντάμειψη,
Πιάσαμε πάλι τα κουπιά και...

... ταξιδεύουμε....

Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εσένα Γρηγόρη,

Οι εμπειρίες και αναμνήσεις μου σαν παιδί και έφηβος στην Αίγυπτο είναι διαφορετικές από τις δικές σας που γεννηθήκατε και ενηλικιωθήκατε στην πατρίδα.

Δεν ένιωσα τη φρίκη της κατοχής, όμως έζησα τον φόβο από τους βομβαρδισμούς της Αλεξάνδρειας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο,

όταν πηγαίναμε κάθε βράδι στα καταφύγια για να γλιτώσουμε. Μόνο όταν οι Γερμανοί και Ιταλοί πλησίαζαν την Αλεξάνδρεια νιώσαμε το φόβο της κατοχής, που ευτυχώς την αποφύγαμε ύστερα από την ήττα των Γερμανών στη μάχη στο Ελ Αλαμείν.

Μετά τον πόλεμο ζήσαμε τις φονικές και καταστροφικές διαδηλώσεις διαμαρτυρίας των Αιγυπτίων εναντίον των αγγλικών δυνάμεων κατοχής, την επιδημία χολέρας, την επανάσταση του Γκαμάλ Αμπντελ Νάσερ και την παραίτηση του βασιλιά Φαρούκ.

Παρόλα αυτά, η οικογένειά μου, τουλάχιστον, δεν είχε πρόθεση να εγκαταλείψουμε την φτωχομάνα Αίγυπτο, μέχρι που οι Αγγλογάλλοι επιτέθηκαν στην Αίγυπτο όταν ο Νάσερ εθνικοποίησε την Διώρυγα τού Σουέζ. Να αναφέρω εδώ ένα γεγονός που επιβεβαιώνει τους προαιώνιους δεσμούς φιλίας των Ελλήνων με τους Αιγυπτίους και γιατί μας εκτιμούσαν. Όταν εξαγοράστηκαν και αποχώρησαν οι ξένοι πιλότοι που οδηγούσαν τα πλοία στη Διώρυγα τού Σουέζ, οι Έλληνες πιλότοι παρέμειναν με οικονομικό κόστος και κίνδυνο της ζωής τους για να συνεχίσουν τη λειτουργία της Διώρυγας και να εκπαιδεύσουν αιγυπτίους πιλότους.

Ένα σύντομο μάθημα ιστορίας για την εποχή που σήμανε το τέλος μιας ιστορικής παρουσίας τού Ελληνισμού στη χώρα τού Νείλου και ας όψονται οι Αγγλογάλλοι αποικιοκράτες... Σαν μετανάστης στην Αυστραλία ήμουν πολύ τυχερός στην ατυχία μου γιατί θα προτιμούσα να μείνω στην Αίγυπτο. Όμως ήρθα με τους γονείς και τ' αδερφια μου, πήγαμε αμέσως σε δικό μας σπίτι που είχε ενοικιάσει και επιπλώσει η θεία Αννίκα και με τον πατέρα μου βρήκαμε μια πολύ καλή δουλειά μόλις τρεις μέρες μετά την άφιξή μας στους Αντίποδες. Γλιτώσαμε, που λες, την φιλοξενία στην Μπονεγκίλα από την οποία πέρασαν 300.000 μετανάστες στο διάστημα 1947 -1971. Σήμερα υπάρχουν στην Αυστραλία 1,5 εκατομμύριο απόγονοι μεταναστών που "φιλοξενήθηκαν" στην Μπονεγκίλα.

Η διαβίωση στην Μπονεγκίλα κάθε άλλο παρά ειδυλλιακή ήταν μέσα στα ξύλινα παραπήγματα και το 1949 πέθαναν από αστία 13 παιδιά μεταναστών, ενώ το 1952 έγιναν διαμαρτυρίες για την ποιότητα τού φαγητού και τις συνθήκες διαβίωσης. Το 1961 Ιταλοί και Γερμανοί μετανάστες κατέστρεψαν ένα γραφείο και συγκρούστηκαν με αστυνομικούς στη διάρκεια διαμαρτυρίας τους με σύνθημα «Δώστε μας δουλειά, ή θα επιστρέψουμε στην Ευρώπη».